

NOVUM

Muzeum Jindřichohradecka

srpen 2023

JUBILEJNÍ XXX. SETKÁNÍ LETCŮ V JINDŘICHOVĚ HRADCI

V sobotu 26. srpna 2023 se uskuteční jubilejní „XXX. setkání československých letců v Jindřichově Hradci“. Akce volně naváže na tradici přátelských setkání s československými válečnými letci z období 2. světové války, jež se zde každoročně v srpnovém termínu konala od roku

Válečný stíhací pilot RAF Emil Boček, pilot kosmonaut Oldřich Pelčák a vojenský pilot Jaroslav Morochovič. (Foto: Vladimír Vondrka)

1994. Letos opět přivítáme české sportovní, vojenské i dopravní piloty a také nadšence vzdušného opojení z celé republiky. Čestným hostem je bezmála stoletý pplk. Jiří Kafka z Prahy, poslední žijící český válečný letec RAF. S ohledem k věku se o jeho účasti rozhodne až těsně před akcí.

Setkání bude zahájeno v 10 hodin v kostele sv. Jana Křtitele. Hosty uvítá starosta města Michal Kozár, za Muzeum Jindřichohradecka promluví ředitel Jaroslav Pikal a pořádající Klub historie letectví zastoupí Vladislav Burian. V úvodu setkání budou oceněni dlouholetí členové a spolupracovníci klubu. Nádherný církevní objekt poté rozezvučí tóny harfy v podání Martyiny Sidorové doprovázené členy hudebního uskupení Můra.

Od 11 hodin se návštěvníci sejdou v konferenčním sále Muzea Jindřichohradecka, kde si připomenou jména více než sedmi desítek válečných letců, kteří se v předešlých dvaceti devíti letech účastnili některého ze setkání. Dokument Pavla Kofroně z Jindřichohradecké TV představí čs. legendy válečného nebe, jakými byli František Fajtl, Alois Šiška, František Peřina, Miroslav Štandera, Emil Boček, Marcel Ludíkar, Lubomír Úlehla, Alois Dubec, Jaroslav Hofrichter a mnozí další, včetně šesti amerických válečných letců USAAF.

Následující část programu zajišťuje Miroslav Sehnal, jeden z prvních členů klubu. Jako hráč pražského dudáckého bandu přislíbil účast hudebního tělesa „skotských“ dudáků, kteří od 12 hodin půjdou v čele průvodu městem a povedou

Legendy válečného nebe v J. Hradci. Alois Šiška, František Fajtl a Lubomír Úlehla, piloti RAF. (Foto: Vratislav Vyhlička)

návštěvníky akce od Muzea Jindřichohradecka ve Štítného ulici, přes Panskou ulici na Masarykovo náměstí, dále na náměstí Míru a k Památníku letců na nábreží Ladislava Stehny. Od 12:30 je na tomto místě naplánován pietní akt, jež ukončí česká a slovenská státní hymna k uctění památky všech československých válečných letců z období 2. světové války.

Akci pořádá již potřetí Jindřichohradecký Klub historie letectví za podpory Muzea Jindřichohradecka, města Jindřichův Hradec a 44. lehkého motorizovaného praporu za přispění řady místních zájmových organizací a sdružení, včetně Čs. obce legionářské br. Stanislava Berana. Těšíme se s Vámi na setkání!

Vladislav Burian

SEDMILETÉ RESTAUROVÁNÍ KRÝZOVÝCH JESLIČEK SMĚRUJE K ÚSPĚŠNÉMU ZÁVĚRU Zahájení restaurování

Nejvýznamnější exponát Muzea Jindřichohradecka, Krýzovy jesličky, budou na podzim letošního roku kompletně zrestaurovány. K tomuto náročnému a heroickému výkonu se vedení muzea rozhodlo díky špatnému technickému stavu, který se v té době týkal především mechanismu. Před započatím realizace opravy betlému bylo zvažováno několik způsobů restaurování. Jednou

z možností bylo betlém kompletně rozebrat a odvézt ho do restaurátorské dílny na druhý konec republiky, kde by byl několik let restaurován. To se po mnoha diskuzích nezrealizovalo a nakonec bylo přistoupeno ke schůdnějšímu a citlivějšímu řešení nejenom k betlému, ale i k návštěvníkům muzea. Pro realizaci tohoto nelehkého úkolu byly nakonec vybrány především osoby nejpovolanější, tedy ty, které se již desetiletí o betlém starají. Součástí hlavního týmu, který pracoval pod vedením

Alexandry Zvonařové, byli externí restaurátorky Zdena Skořepová a Tereza Krmínská Bušková. Dále pak pracovníci jindřichohradeckého muzea - konzervátor Luděk Fiala, vedoucí technického úseku Jan Svobodný a technici Tomáš Fedra a Pavel Cichra. Před samotným restaurováním bylo přistoupeno k technické dokumentaci a také k hledání pramenů, díky nimž se podařilo zmapovat původní podobu betléma, tak jak vypadal v roce 1936, když ho poprvé v muzeu postavil Jan Krýza podle svého otce Tomáše a nebyl narušen nepřímou přestavbou koncem 60. let 20. století. Především podle historických fotografií Krýzova betlému tak bylo možné zrestaurovat ho do téměř stejné podoby, kterou měl za svého tvůrce, Tomáše Krýzu. Jistými limity, kterým se musel realizační tým přizpůsobit, byly stávající prostory expozice. Takže drobné odchylky od původní podoby v betlému nastaly. Po celou dobu restaurování bylo vše uskučtečňováno tak, aby bylo možné betlém navštívit. Práce probíhaly postupně po přibližně dvoumetrových blocích, takže návštěvníci mohli každým rokem vidět hotové i nehotové části a srovnávat rozdílnost mezi zrestaurovaným a nezrestaurovaným.

Alexandra Zvonařová

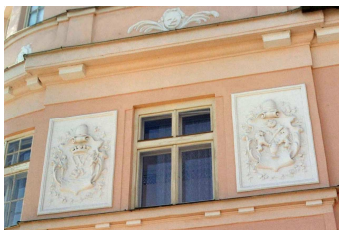
JINDŘICHOHRADSKÉ SOCHY A PAMÁTNÍKY MĚSTSKÉ ZNAKY A DALŠÍ RELIÉFY (část 3)

Další zajímavou budovou se štukovými reliéfy, jejíž návrh pochází z pera Antonína Mečříře, je stavba dnes nazývaná „zubárna“. Její původní využití bylo ovšem jiné, vznikla totiž jako činžovní dům s kancelářskými místnostmi pro Okresní nemocenskou pokladnu, jak zní v jejím architektonickém plánu datovaného do května 1923. Povolení pro výstavbu domu č. p. 352/II vydalo město dne 13. června téhož roku. Stavební práce prováděl stavitel Josef Šonský ve spolupráci se stavebním družstvem „Domov“, budova byla schválena a shledána obyvatelnou 1. října 1924. Celý projekt, který v sobě zahrnoval i plastickou ozdobu kruhového okna ve štítu, štukové rohy hojnosti v tympanonech nad okny ve vyvýšeném patře a hlavně figurální reliéf vstupního portálu v podobě dvou stojících puttí držících vzájemně propletenou girlandu. Stylově se tak blíží reliéfům z domu, v minulých dílech zmiňovaného, bývalého sokolského kina ve Sládkově ulici č. p. 319/II.

Bohatou reliéfní výzdobu má i výrazná rohová stavba na začátku Staré cesty č. p. 253/II. Jedná se o bývalé sídlo Živnostenské záložny. Na schůzi 28. prosince 1928 schválila rada záložny zakázku a zadala ji městskému architektovi Antonínu Mečřířovi, který je vyhotovil do dubna 1929, dne 16. května povolil městský úřad stavbu živnostenského domu. Stavební práce opět provedla během druhé poloviny roku 1929 firma Josefa Šonského. Slavnostní otevření nové budovy záložny se uskutečnilo s velkou pompou v rámci jubilejní 25. valné hromady dne 6. července 1930.

Zaoblené průčelí, v němž na první pohled zaujme výrazný antikizující vstup se dvěma kanelovanými řeckými sloupy, má v patře trojdielné okno, po jehož bocích se nacházejí čtyři, dva a dva, výrazné štukové reliéfy se znaky zakládajících jindřichohradeckých společenstev živnostníků – pekařů, zámečníků, obuvníků a hostinských. Nad bočními okny v přízemí se nachází trojúhelníkovité tympanony, které v sobě ukrývají střídavě reliéf s žardiniérou a s rohy hojnosti, nad boční vchod byl umístěn znak záložny se včelami a úlem. Na vrcholové atice se opakují medailony s velkým písmenem Z (záložna) a medailony s hvězdou. Samotné průčelí budovy je zakončeno výraznou kruhovou věžičkou, připomínající lucernu. Po roce 1948 došlo na odstranění plasticky provedených nápisů nad vchodovou částí, jejichž pozůstatky jsou přesto při správném světle rozpoznatelné. Svému původnímu účelu budova sloužila až do konce 40. let 20. století, a to i přes brzké snahy o její prodej. Nyní zde sídlí Okresní státní zastupitelství.

Autory reliéfní výzdoby na sídle bývalé Okresní nemocenské pokladny a na Živnostenské záložně prozatím neznáme, ale nejspíše se bude jednat o jednoho z nám již představených sochařů, buď o Václava Neubauera, nebo Rudolfa Kabeše. Indicie zatím směřují spíše ke druhému jmenovanému.

Jakub Valášek

Zprávy

Expozice v jezuitském semináři jsou otevřeny denně od 8.30 do 12 hodin a od 13 do 17 hodin. **Městská vyhlídková věž** je otevřena denně od 9 do 12 a od 13 do 17 hodin.

Kostel sv. Jana Křtitele a výstavní prostory v minoritském klášteře jsou otevřeny denně od 9 do 12 a od 13 do 16 hodin. **Knihovna Muzea Jindřichohradecka s badatelnou** ve Štítného ulici poskytuje služby pro veřejnost v pondělí a ve středu od 12.30 do 15.30 hodin.

Každý srpnový pátek 4., 11., 18. a 25. od 20 hodin Vás zveme na **NOČNÍ KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY KOSTELA SV. JANA KŘTITELE**. Nočním kostelem Vás provede Mgr. Lenka Dvořáková, MgA. Jakub Valášek a Mgr. Vladislav Burian. Vstupenky je nutné zakoupit předem buď online na www.mjh.cz, nebo na pokladně muzea ve Štítného ulici. Jednotné vstupné je 150 Kč.

V rámci archeologického léta Vás zveme na **KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY ZANIKLÉ STŘEDOVĚKÉ VESNICE PFAFFENSCHLAG U SLAVONIC**. Lokalitou Vás provedou archeologové jindřichohradeckého muzea Mgr. Gabriela Kocinová a Mgr. Jan Kocina ve středu **16. srpna od 13 hodin** a **23. srpna od 11 hodin** Mgr. Zdeňka Kolářová z Národního památkového ústavu. Prohlídku registrujte zde: <https://www.arup.cas.cz/archeologicke-leto/>.

Spolek přátel starého Jindřichova Hradce Vás srdečně zve na **ZÁJEZD DO RAKOUSKA**, který se uskuteční v sobotu **30. září 2023**. Registrovat se můžete na řádné schůzi spolku, **dne 11. září od 17 hodin**, zároveň bude nutné zájezd rovnou i zaplatit. Kdo nebude moci přijít 11. září v 17 hodin, může zaslat přihlášku e-mailem: pratelestarehohradce@seznam.cz. Více informací naleznete na webových stránkách spolku: www.pratelestarehohradce.cz/novinky/.

Srdečně Vás zveme na výstavu NA CESTÁCH... Za zázrakem, dobrodružstvím, poznáním, prací či lepším životem? Výstavu si můžete prohlédnout ve výstavní síni muzea „V jezuitském semináři“ na Balbínově náměstí do 15. října 2023.

V křížové chodbě minoritského kláštera u kostela sv. Jana Křtitele ve Štítného ulici probíhá mezinárodní výtvarná výstava **NÁDOBA VZPOMÍNEK/THE VESSEL OF MEMORIES**, která prezentuje především velkoformátová díla odlišných technik umělců z různých zemí. Výstava bude otevřena do 22. října 2023.

Ve výstavním sále „Ve Svatojánské“ v objektu bývalého minoritského kláštera je opět přístupna výstava **ŠERKA, ŠAŠÍ, MĚCHURA – TO JE NAŠE KULTURA**, která je věnována jihočeským lidovým zvykům v průběhu celého roku.

NOVUM – měsíční zpravodaj Muzea Jindřichohradecka

Ročník XXXII. 8/2023

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Pikal

Registrační značka: MK ČR 11673

Redakce: Bc. Iveta Maryšková

Adresa: Muzeum Jindřichohradecka, Balbínovo náměstí 19/I, Jindřichův Hradec, 377 01

Telefon: 384 363 660 (pokladna), 384 363 661 (pracovny), e-mail: muzeum@mjh.cz, www.mjh.cz